

RAPORT O STANIE GMINY POTWORÓW ZA 2023 ROK

I. INFORMACJE OGÓLNE

Gmina Potworów jest gminą wiejską o powierzchni 81,89 km², położoną w południowej części województwa mazowieckiego, na terenie powiatu przysuskiego.

Gmina Potworów sąsiaduje:

- od wschodu z gminą Radzanów (powiat białobrzeski) i Przytyk (powiat radomski),
- od zachodu z gminą Klwów i Rusinów,
- od południa z gminą Przysucha,
- od północy z gminą Wyśmierzyce (powiat białobrzeski).

Mapa Gminy Potworów

Na terenie Gminy Potworów znajduje się 15 sołectw:

1. Dąbrowa Goszczewicka
2. Długie
3. Grabowa
4. Grabowska Wola
5. Kozieniec
6. Łojków
7. Marysin
8. Mokrzec

9. Potworów
10. Rdzów
11. Rdzuchów
12. Rdzuchów-Kolonia
13. Sady
14. Wir
15. Jamki

Uwarunkowania przyrodnicze

Gmina Potworów położona jest w obrębie Równiny Radomskiej, stanowiącej część makroregionu Wzniesienia Południowo-mazowieckiego. Morfologicznie należy do terenów słabo urozmaiconych. Ukształtowanie terenu, rzeźba, gleby, wody oraz krajobraz są pochodzenia polodowcowego. Na terenie gminy w miejscowościach Mokrzec i Rdzuchów Kolonia występują udokumentowane złoża żwiru i pospółki. Prawie cały obszar gminy leży w zlewni rzeki Wiązownicy, która jest dopływem Radomki. Jedynie północno-wschodni fragment to zlewnia rzeki Drzewiczki, będącej dopływem Pilicy.

Gmina Potworów w ujęciu historycznym

Do najstarszych osad w Gminie Potworów należy wieś Grabowa, którą kroniki notują już w 1401 roku. Niedługo później, w ciągu XV wieku powstały kolejne: Mokrzec, Długie, Potworów i Dłuska Wola. Na przełomie XV i XVI wieku powstały następne miejscowości: Grabowska Wola, Rdzów, Rdzuchów, Sady i Wir. W ten sposób już na początku XVI wieku ukształtowała się sieć osadnicza w dzisiejszej gminie Potworów.

Zasoby wodne

Na terenie Gminy Potworów istnieje 10 zbiorników retencyjnych o łącznej powierzchni 5,58 ha lustra wody i pojemności 55,70 tys. m³. Pełnią one głównie funkcje przeciwpożarowe, zaopatrzenia w wodę oraz wykorzystywane są do nawadniania terenów rolnych.

Zgodnie z zapisami Ewidencji Gruntów i Budynków na terenie Gminy Potworów znajdują się grunty m. in.:

Lp.	Własności przeznaczenie gruntów	Powierzchnia w ha
1.	Lasów Państwowych	190,6887
2.	wspólnot gruntowych	25,8280
3.	Parafii	11,1156
4.	Skarbu Państwa	341,8235
5.	Gminy Potworów	96,2196
6.	pod drogami	63,1937

7.	pod wodami	20,3957
8.	pod terenami przemysłowymi i mieszkaniowymi	13,2217

W Ewidencji Gruntów i Budynków na terenie Gminy Potworów można wyszczególnić grunty w podziale na klasy:

Lp.	Klasy gruntów	Powierzchnia (w ha)
1.	klasa II	-
2.	klasa III	57,1947
3.	klasa IIIa	72,8347
4.	klasa IIIb	721,1297
5.	klasa IV	636,9809
6.	klasa IVa	1840,6827
7.	klasa IVb	1239,1774
8.	klasa V	1469,4075
9.	klasa VI	800,1096

II. WŁADZE GMINY

1. Rada Gminy

W 2023 r. Rada Gminy w Potworowie liczyła 15 radnych.

Przewodniczący Rady – Bogdan Milczarski

Zastępcy Przewodniczącego Rady:

- Adam Gaca,
- Marek Podsiadły.

W Radzie Gminy pracowały 4 komisje:

Komisja Rozwoju Gospodarczego Rolnictwa i Ochrony Środowiska:

- Beata Lipińska – przewodnicząca
- Mariusz Snopczyński – zastępca
- Marek Podsiadły – członek
- Bogdan Milczarski – członek
- Zbigniew Kozieł – członek

Komisja Oświaty, Kultury, Zdrowia i Spraw Socjalnych:

- Danuta Kubicz – przewodniczący
- Adam Gaca – zastępca
- Aneta Stefańska – członek
- Anna Laskowska – członek
- Małgorzata Pająk – członek

Komisja Rewizyjna:

- Mieczysław Kowalczyk – przewodniczący
- Bogdan Szczepaniak – zastępca
- Marek Wlazło - członek
- Sławomir Kozłowski – członek
- Łukasz Chrzastowski – członek

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji:

- Bogdan Szczepaniak – przewodniczący
- Danuta Kubicz – zastępca
- Mieczysław Kowalczyk – członek
- Zbigniew Kozieł – członek
- Beata Lipińska – członek

W 2023 r. Rada Gminy w Potworowie odbyła 11 sesji. W tym czasie podjęła 62 uchwały, z czego 23 uchwały zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym.

Lp.	Numer uchwały	Tytuł uchwały
1.	XXXIX.234.2023 z dnia 12.01.2023r.	Uchwała w sprawie zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Potworów na lata 2023-2029.
2.	XXXIX.235.2023 z dnia 12.01.2023r.	Uchwała w sprawie zmiany w budżecie na 2023rok.
3.	XXXIX.236.2023 Z dnia 12.01.2023r.	Uchwała w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.
4.	XXXIX.237.2023 Z dnia 12.01.2023r.	Uchwała w sprawie zmiany uchwały Nr IV.24.2018 Rady Gminy w Potworowie z dnia 28 grudnia 2018r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków poniesionych za świadczenia z pomocy społecznej na pomoc w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób i rodzin objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023.
5.	XXXIX.238.2023 z dnia 12.01.2023r.	Uchwała w sprawie zmiany uchwały Nr IV.23.2018 Rady Gminy w Potworowie z dnia 28 grudnia 2018r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego postaci produktów żywnościowych, dla osób objętych

RAPORT O STANIE GMINY POTWORÓW ZA 2023 ROK

		wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023.
6.	XL.239.2023 z dnia 09.02.2023r.	Uchwała w sprawie zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Potworów na lata 2023-2029.
7.	XL.240.2023 z dnia 09.02.2023r.	Uchwała w sprawie zmiany w budżecie na 2023 rok.
8.	XL.241.2023 z dnia 09.02.2023r.	Uchwała w sprawie przyjęcie „Strategii Rozwoju społeczno – gospodarczego Gminy Potworów na lata 2023 – 2029”.
9.	XL.242.2023 z dnia 09.02.2023r.	Uchwała w sprawie likwidacji Publicznej Szkoły Podstawowej w Wirze.
10.	XLI.243.2023 z dnia 09.03.2023r.	Uchwała w sprawie zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Potworów na lata 2023-2029.
11.	XLI.244.2023 z dnia 09.03.2023r.	Uchwała w sprawie zmiany w budżecie na 2023rok.
12.	XLI.245.2023 z dnia 09.03.2023r.	Uchwała w sprawie zmiany w statutach sołectw.
13.	XLI.246.2023 z dnia 09.03.2023r.	Uchwała w sprawie zmiany w uchwale Nr XXXI.187.2022 Rady Gminy w Potworowie z dnia 3 marca 2022r. w sprawie zarządzenia poboru podatków od osób fizycznych w drodze inkasa i wyznaczenia inkasentów.
14.	XLI.247.2023 z dnia 09.03.2023r.	Uchwała w sprawie przyjęcie Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Potworów w 2023 roku.
15.	XLI.248.2023 z dnia 09.03.2023r.	Uchwała w sprawie przystąpienie do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Potworów.
16.	XLI.249.2023 z dnia 09.03.2023r.	Uchwała w sprawie przystąpienie do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów górnictwa i wydobywania w obrębie Rdzuchów Kolonia.
17.	XLI.250.2023 z dnia 09.03.2023r.	Uchwała w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami za lata 2021 – 2022,
18.	XLI.251.2023 z dnia 09.03.2023r.	Uchwała w sprawie przystąpienie do realizacji Programu pn.: „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023.
19.	XLII.252.2023 z dnia 11.05.2023r.	Uchwała w sprawie zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Potworów na lata 2023-2029.
20.	XLII.253.2023 z dnia 11.05.2023r.	Uchwała w sprawie zmian w budżecie na 2023r.
21.	XLII.254.2023 z dnia 11.05.2023r.	Uchwała w sprawie nadanie nazwy placowi.
22.	XLII.255.2023 z dnia 11.05.2023r.	Uchwała w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.
23.	XLIII.256.2023 z dnia 15.06.2023r.	Uchwała w sprawie udzielenie Wójtowi Gminy Potworów wotum zaufania.
24.	XLII.257.2023 z dnia 15.06.2023r.	Uchwała w sprawie rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Potworów za 2022r.

RAPORT O STANIE GMINY POTWORÓW ZA 2023 ROK

25.	XLIII.258.2023 z dnia 15.06.2023r	Uchwała w sprawie udzielenie Wójtowi Gminy Potworów absolutorium z tytułu wykonania budżetu za rok 2023.
26.	XLIII.259.2023 z dnia 15.06.2023r	Uchwała w sprawie zatwierdzenie rocznego sprawozdania finansowego Gminnej Biblioteki Publicznej w Potworowie za 2022 rok.
27.	XLIII.260.2023 z dnia 15.06.2023r	Uchwała w sprawie zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Potworów na lata 2023-2029.
28.	XLIII.261.2023 z dnia 15.06.2023r	Uchwała w sprawie zmiany w budżecie na 2023 rok.
29.	XLIII.262.2023 z dnia 15.06.2023r	Uchwała w sprawie oceny sytuacji ekonomiczno - finansowej Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Potworowie za 2022r.
30.	XLIV.263.2023 z dnia 29.06.2023r	Uchwała w sprawie zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Potworów na lata 2023-2029.
31.	XLIV.264.2023 z dnia 29.06.2023r	Uchwała w sprawie zmiany w budżecie na 2023rok.
32.	XLIV.265.2023 z dnia 29.06.2023r	Uchwała w sprawie ustalenie stawki za 1km przebiegu pojazdu.
33.	XLV.266.2023 z dnia 27.07.2023r	Uchwała w sprawie zmiany w budżecie na 2023rok.
34.	XLV.267.2023 z dnia 27.07.2023r	Uchwała w sprawie zmiany uchwały Nr XX.121.2020 Rady Gminy w Potworowie z dnia 29 października 2020r. w sprawie wprowadzenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Potworów.
35.	XLV.268.2023 z dnia 27.07.2023r	Uchwała w sprawie ustalenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi opróżniania zbiorników bezodpływowych i osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków oraz transportu nieczystości ciekłych.
36.	XLV.269.2023 z dnia 27.07.2023r	Uchwała w sprawie określenia wymagań jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na świadczenie usług w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych na terenie Gminy Potworów.
37.	XLVI.270.2023 z dnia 07.09.2023r	Uchwała w sprawie zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Potworów na lata 2023-2026.
38.	XLVI.271.2023 z dnia 07.09.2023r	Uchwała w sprawie zmiany w budżecie na 2023rok.
39.	XLVI.272.2023 z dnia 07.09.2023r	Uchwała w sprawie uchylenia uchwały w sprawie podjęcia deklaracji w sprawie powstrzymania ideologii „LGBT” przez wspólnotę samorządową
40.	XLVI.273.2023 z dnia 07.09.2023r	Uchwała w sprawie ustalenia zasad i warunków przyznawania dodatków do wynagrodzeń dla nauczycieli.
41.	XLVI.274.2023 z dnia 07.09.2023r	Uchwała w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków zespołu Interdyscyplinarnego w Potworowie.
42.	XLVII.275.2023 z dnia 26.10.2023r	Uchwała w sprawie zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Potworów na lata 2023-2026.
43.	XLVII.276.2023	Uchwała w sprawie zmiany w budżecie na 2023 rok.

RAPORT O STANIE GMINY POTWORÓW ZA 2023 ROK

	z dnia 26.10.2023r	
44.	XLVII.277.2023 z dnia 26.10.2023r	Uchwała w sprawie ustalenia wysokości opłaty za pobyt dziecka i wyżywienie w Samorządowym Klubie Dziecięcym w Długiem.
45.	XLVII.278.2023 z dnia 26.10.2023r	Uchwała w sprawie podatku od nieruchomości.
46.	XLVII.279.2023 z dnia 26.10.2023r	Uchwała w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta przyjmowanej do obliczenia podatku rolnego na rok 2024.
47.	XLVIII.280.2023 z dnia 30.11.2023r	Uchwała w sprawie zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Potworów na lata 2023-2028.
48.	XLVIII.281.2023 z dnia 30.11.2023r	Uchwała w sprawie zmiany w budżecie 2023 r.
49.	XLVIII.282.2023 z dnia 30.11.2023r	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr XLVII.278.2023 Rady Gminy w Potworowie z dnia 26 października 2023r. w sprawie podatku od nieruchomości.
50.	XLVIII.283.2023 z dnia 30.11.2023r	Uchwała w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2024 rok.
51.	XLVIII.284.2023 z dnia 30.11.2023r	Uchwała w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok.
52.	XLVIII.285.2023 z dnia 30.11.2023r	Uchwała w sprawie uchwalenie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Potworów.
53.	XLIX.286.2023 z dnia 28.12.2023r	Uchwała w sprawie zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Potworów na lata 2023-2028.
54.	XLIX.287.2023 z dnia 28.12.2023r	Uchwała w sprawie zmiany w budżecie 2023 r.
55.	XLIX.288.2023 z dnia 28.12.2023r	Uchwała w sprawie przyznania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na terenie Gminy Potworów.
56.	XLIX.289.2023 z dnia 28.12.2023r	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej w formie dotacji celowej dla Powiatu Przysuskiego,
57.	XLIX.290.2023 z dnia 28.12.2023r	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej dla Województwa Mazowieckiego.
58.	XLIX.291.2023 z dnia 28.12.2023r	Uchwała w sprawie ustanowienia Wieloletniego Programu Oślonowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.
59.	XLIX.292.2023 z dnia 28.12.2023r	Uchwała w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do uzyskania wsparcia w ramach wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 oraz określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia pieniężnego w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności.
60.	XLIX.293.2023 z dnia 28.12.2023r	Uchwała w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów kontynuacji i rozwoju zabudowy w sołectwach: Dąbrowa Goszczewicka, Jamki, Kolonia Rdzuchów, Marysin, Mokrzec, Rdzów, Rdzuchów, Sady i Wir.

61.	XLIX.294.2023 z dnia 28.12.2023r	Uchwała w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Potworów 2024 – 2034.
62.	XLIX.295.2023 z dnia 28.12.2023r	Uchwała Budżetowa na 2024 rok.

2. Wójt Gminy

W 2023 r. Wójtem Gminy Potworów był Marek Klimek. W przeciągu roku Wójt Gminy Potworów wydał 59 zarządzeń.

III. DANE DEMOGRAFICZNE

Liczba ludności zameldowanej na terenie gminy według stanu na dzień:

Rok	Liczba ludności	Mężczyźni	Kobiety
31.12.2021	4161	2094	2067
31.12.2022	4167	2104	2063
31.12.2023	4158	2099	2057

Liczba osób zameldowanych i wymeldowanych

Rok	Zameldowania	Wymeldowania
2021	138	155
2022	156	150
2023	120	129

Porównując lata ubiegłe do roku 2023, liczba ludności zameldowanej na terenie gminy Potworów stopniowo spada. Mniejszy odsetek zameldowań w porównaniu z wymeldowaniami może świadczyć o migracji młodego pokolenia do aglomeracji miejskich.

Liczba zgonów w gminie

Rok	Mężczyźni	Kobiety	Razem
2021	38	32	70
2022	19	24	43
2023	24	28	52

Liczba urodzeń

Rok	Chłopcy	Dziewczynki	Razem
2021	34	19	53
2022	21	17	38
2023	23	27	50

Malejąca liczba mieszkańców Gminy Potworów w dużej mierze jest także wynikiem wzrostu poziomu umieralności. Pomimo faktu, iż w porównaniu z rokiem 2021 liczba zgonów zmalała, to i tak utrzymuje się na poziomie wyższym niż liczba urodzeń. Powyższe powoduje ujemny współczynnik przyrostu naturalnego.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego liczba ludności w wieku produkcyjnym (wiek zdolności do pracy) w 2023 roku wyniosła 62,24 % ludności. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym (to osoby, które zazwyczaj kończą pracę zawodową) wyniosła 17,53% ludności. Grupa wieku przedprodukcyjnym 0 – 17 lat to 20,22% ludności.

Liczba mieszkańców w poszczególnych miejscowościach położonych na terenie gminy na dzień 31.12.2023 roku

Miejscowość	Liczba mieszkańców
Dąbrowa Goszczewicka	117
Długie	129
Dłuska Wola	129
Grabowa	404
Grabowska Wola	225
Jamki	32
Kacperków	121
Kozieniec	262
Łojków	99
Marysin	166
Mokrzec	356
Potworów	913
Rdzów	472
Rdzuchów	123
Rdzuchów-Kolonia	100
Sady	141
Wir	369
Razem	4158

IV. PODMIOTY GOSPODARCZE

W 2023 roku na terenie Gminy Potworów zarejestrowanych było 156 podmiotów gospodarczych (w tym 124 aktywne + 8 spółek cywilnych + 24 zawieszono):

- w sektorze handlowym - 49
- w sektorze usługowym - 57
- w sektorze budowlanym - 33
- w sektorze transportu - 17

Do największych podmiotów gospodarczych działających w 2023 r. na terenie Gminy Potworów możemy zaliczyć:

- Firma Handlowo-Usługowa „ROL-MAR” Marek Pankowski
- Katarzyna Pankowska Przedsiębiorstwo Handlowo-Transportowe „PANKOWSKA”
- Euro-Papryka Paweł Myziak
- J.S. Stachurscy Stacja Paliw i Usługi Motoryzacyjne „Dwór Polski” Spółka Jawna w Potworowie,
- Stacja Paliw – Jan Kosiec
- Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „AGRO-SKŁAD”
- ROL-SKŁAD Mogaś Lidia
- Niepubliczne Przedszkole „PAPRYCZKI” w Grabowej – Anna Gruszczyńska
- Niepubliczne Przedszkole „TĘCZOWA KRAINA” w Rdzuchowie - Anna Kozłowska
- Niepubliczne Przedszkole „TĘCZOWY DOMEK” w Potworowie – Aneta Kołodziejczyk
- DINO POLSKA S.A. - Market spożywczo-przemysłowy „DINO” w Potworowie
- Hanpik Sp. z o.o - Sklep Lewiatan w Potworowie
- Jeronimo Martins Polska S.A. - Sklep Biedronka w Potworowie.

V. BEZROBOCIE NA TERENIE GMINY

Poziom bezrobocia w gminie w latach 2021-2023 przedstawia się następująco:

Rok	Bezrobotni ogółem	Bezrobotni z prawem do zasiłku	Bezrobotni bez prawa do zasiłku	Liczba kobiet bezrobotnych
2021	273	36	237	96
2022	271	28	243	102
2023	249	29	220	100

VI. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

1. Ład przestrzenny

Cały obszar gminy objęty jest Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego. Na potrzeby realizacji inwestycji wydawane są przez Urząd Gminy w Potworowie wypisy z Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego. W 2023 r. wydano 76 szt. takich wypisów. W 2023 r. wydano również 104 zaświadczenia z Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego.

W 2023 r. nadano 23 nowe numery porządkowe budynkom.

2. Infrastruktura drogowa

Długość dróg gminnych – łącznie na koniec 2023 r. wynosiła 105,37 km w tym:

- drogi o nawierzchni asfaltowej - 45,09 km
- drogi tłuczniowe, drogi gruntowe o nawierzchni wzmocnionej żwirem, żużłem, drogi gruntowe - 60,28 km.

3. Infrastruktura wodociągowa i kanalizacyjna

Na terenie Gminy Potworów funkcjonują 2 wodociągi publiczne oparte na wodzie podziemnej ujmowanej ze studni wierconych.

Długość zbiorczej sieci wodociągowej na koniec roku 2023 wynosiła 85,90 km w tym:

- ze stacji wodociągowej w Wirze – 65,77km
- ze stacji wodociągowej w Potworowie – 20,13km

Długość sieci kanalizacyjnej na koniec roku 2023 wynosiła 31,86 km, w tym łączna liczba przyłączy kanalizacyjnych na koniec 2023 r. wynosiła 427 sztuk.

W 2023 roku produkcja wody wynosiła:

- wodociąg publiczny Wir – 420 m³/d
- wodociąg publiczny Potworów – 95 m³/d

VII. BUDŻET GMINY

Uchwałą Rady Gminy w Potworowie Nr XXXVIII.233.2022 z dnia 29.12.2022 roku został uchwalony budżet Gminy Potworów na rok 2023 w wysokości:

1. Dochody 28 326 070,00 zł, w tym:

- bieżące: 18 676 347,00 zł
- majątkowe: 9 649 723,00 zł

2. Wydatki 32 805 430,00 zł, w tym:

- bieżące: 20 254 214,00 zł
- majątkowe: 12 551 216,00 zł

Deficyt budżetu gminy w wysokości 4.479.360,00 zł został sfinansowany z:

- niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu - kwota 500 000,00 zł;
- wolnych środków - kwota 3 979 360,00 zł.

Zmiany w budżecie na przestrzeni roku wprowadzono 11 uchwałami Rady Gminy i 14 zarządzeniami Wójta Gminy.

Po uwzględnieniu zmian planowany budżet gminy na dzień 31 grudnia 2023 roku kształtował się na poziomie:

Plan dochodów	25.742.936,39 zł.
Plan wydatków	29.392.764,39 zł.
Deficyt	3.639.828,00 zł.
Przychody	6.729.828,00 zł.
Rozchody	3.090.000,00 zł.

1. Dochody budżetowe

Dochody Gminy Potworów w 2023 roku zostały zrealizowane w kwocie 25 812 720,77 zł, co stanowi 100,23% planu (25 752 936,39 zł) w tym:

- dochody bieżące – 22 420 593,90 zł, tj. 99,62 % na plan 22.505.229,39 zł
- dochody majątkowe – 3 392 126,87 zł, tj. 104,45 % na plan 3.247.707,00 zł.

Realizacja dochodów Gminy Potworów według poszczególnych źródeł:

Źródła dochodów	Plan w zł	Wykonanie w zł	% wykonania
dochody własne	5 493 738,00	5 709 895,84	103,93
dotacje	7 993 385,44	7 837 011,98	98,32
subwencje	12 265 812,95	12 265 812,95	100,00
OGÓLEM	25 752 936,39	25 812 720,77	100,23

Źródła dochodów	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
dochody własne	4 929 039,10	9 088 653,26	5 709 895,84
dotacje	10 911 053,13	13 431 198,36	7 837 011,98
subwencje	11 513 345,00	9 737 036,00	12 265 812,95
OGÓLEM	27 353 437,23	32 256 887,02	25 812 720,77

Największa część dochodów zrealizowanych w roku 2023 tj. 12 265 812,05 zł (47,52%) pochodzi z subwencji. Kolejną znaczną pozycję w strukturze dochodów – 7 837 011,98 zł (30,36%) dotacji na zadania własne, zlecone oraz środki z tytułu pomocy. Najmniejszy udział w strukturze dochodów stanowią dochody własne/podatki i opłaty/, które obejmują łącznie kwotę 5 709 895,84 zł (22,12.%).

W stosunku do roku 2022 dochody budżetu gminy zmalały o 6 444 166,25 zł około 20 % z kwoty 32 256 887,02 złotych do kwoty 25 812 720,77 złotych. W 2022 r. gmina otrzymała udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu /podatek dochodowy od osób fizycznych 4 025 649,57 zł oraz do miesiąca maja realizowała świadczenie 500+ (2 118 502,68 zł).

Wśród dochodów bieżących własnych wykonanych w roku 2023 największą pozycję stanowiły:

- wpływy z tytułu podatków i opłat od osób fizycznych i prawnych –1 901 664,66 zł,
- udziały w podatku dochodowym – 1 179 004,00zł,
- wpływy z tytułu opłat z tytułu gospodarki odpadami –682 554,37zł,
- wpływy z tytułu korzystania z wody i odprowadzania ścieków – 584 734,70 zł,
- odsetki od lokat – 276 107,50 zł,
- odpłatność za obiady w stołówce szkolnej – 228 117,06 zł.

Zrealizowane dochody majątkowe obejmują 3 392 126,87 zł, w tym na dofinansowanie realizacji zadań inwestycyjnych kwota 3.092.706,07 zł.

2. Pozyskane środki finansowe

Na rachunek Gminy Potworów w 2023 r. wpłynęło **3 092 706,07 zł** ze środków zewnętrznych.

Jednostka przekazująca dotację:	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	% wykonania
– Urząd Marszałkowski			
1. Przebudowa drogi gminnej Wymysłów-Mokrzec 150.000,00 zł.	300 000,00 zł	300 000,00 zł	100,00
2. Zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Rdzuchów 150.000,00 zł	93 700,00 zł	93 700,00 zł	100,00
– Ministerstwo Sportu			
Przebudowa Sali gimnastycznej i jej zaplecza w budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Potworowie	2 699 007,00 zł	2 699 006,07 zł	100,00
– Rządowy Program Polski Ład			
1. Budowa świetlic wiejskich w 4 miejscowościach na terenie gminy Potworów kwota 1 232 826,91 zł.			
2. Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji w ul.Olszańskiej w Potworowie kwota 1.466.179,16 zł.			

3. Wydatki budżetowe

Wydatki wykonano w wysokości 25 451 035,84 zł na poziomie 86,59% planu rocznego w tym:

- wydatki bieżące – 20 531 557,40 zł
- wydatki majątkowe – 4 919 478,44zł

Tytuły wydatków bieżących w okresie sprawozdawczym (w zł)

		Plan	Wykonanie	%
Dział 010	Rolnictwo	2 187 898,86	1 682 317,61	76,89
Dział 400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0	0	0
Dział 600	Transport i łączność	982 006,08	775 612,43	78,98
Dział 700	Gospodarka mieszkaniowa	70 000,00	27 797,55	39,71
Dział 710	Działalność usługowa	90 000,00	64 000,00	71,11
Dział 750	Administracja Publiczna	5 269 730,16	4 303 618,45	81,67
Dział 751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej i kontroli	47 847,00	47 844,86	100,00
Dział 752	Kwalifikacja wojskowa	193,20	0	0
Dział 754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	473 911,00	322 319,62	68,01
Dział 757	Obsługa długu publicznego	350 000,00	321 196,50	91,77
Dział 758	Różne rozliczenia	280 332,00	20 332,00	7,25
Dział 801	Oświata i wychowanie	7 677 802,09	6 872 767,95	89,51
Dział 851	Ochrona zdrowia	143 413,00	133 174,87	92,86
Dział 852	Pomoc społeczna	831 788,00	781 686,09	93,98
Dział 853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	22 440,00	22 440,00	100,00
Dział 854	Edukacyjna opieka wychowawcza	135 000,00	99 051,00	73,37
Dział 855	Rodzina	3 467 563,00	3 425 945,12	98,80
Dział 900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 690 554,00	1 248 098,30	73,83
Dział 921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	164 000,00	95 210,73	58,06
Dział 926	Kultura fizyczna i sport	184 000,00	115 210,73	62,61
	RAZEM	24 235 478,39	20 531 557,40	84,72

Tytuły wydatków majątkowych w okresie sprawozdawczym (w zł)

		Plan	Wykonanie	%
Dział 010	Rolnictwo	1 480 104,00	1 408 527,82	95,16
Dział 400	Wytwarzanie i zaopatrywanie energią elektryczną, gaz i wodę	0	0	0
Dział 600	Transport i łączność	2 081 551,00	1 954 067,63	93,88
Dział 700	Gospodarka mieszkaniowa	33 444,00	33444,00	100,00
Dział 750	Administracja Publiczna	747,00	0	0
Dział 751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej i kontroli	47 847,00	47 844,86	100,00
Dział 754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	206255,00	206 255,00	100,00
Dział 900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	45 387,00	45 387,00	100,00
Dział 921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 309 798,00	1 271796,99	97,10
	RAZEM	5 157 286,00	4 919 478,44	95,39

W strukturze wydatków bieżących największą pozycję stanowią wydatki poniesione na oświatę i wychowanie na poziomie 33,47 % wydatków bieżących.

Wydatki ogółem budżetu –25.451.035,84 zł w tym:

- wydatki bieżące 20.531.557,40 zł
- wydatki majątkowe 4.919.478,44 zł

Reasumując, w 2023 r. 80,67 % wydatków budżetowych stanowiły wydatki bieżące.

Wydatki bieżące przeznaczono na:

- wynagrodzenia i składki od nich naliczane – 10 096 933,16 zł
- dotacje na zadania bieżące – 4 806 968,00 zł
- obsługa długu – 321 196,50 zł
- pozostałe wydatki – 5 306 459,74 zł

Wydatki majątkowe w 2023 roku zrealizowano w kwocie 4 919 478,44 zł, co stanowi 95,39 % planu. Wydatki majątkowe stanowiły 19,33 % wykonanych wydatków ogółem.

Zrealizowane wydatki majątkowe w 2023 roku to:

1. W dziale „**Rolnictwo i łowiectwo**” wydatkowano kwotę 1.408.527,82 zł na realizację zadań:

- budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w ul.Olszańskiej w Potworowie wydatkowano kwotę 1.210.342,82 zł, w tym środki z Rządowego Fundusz Polski Ład kwota 1.192.015,58 oraz kwota 18.327,24 zł środki własne;

- rozbudowa gminnej sieci wodociągowej w miejscowości Rdzów - wydatkowano kwotę 41.400,00 zł środki własne;
  - rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Potworów ul. Olszańska - wydatkowano kwotę 3.700,00 zł, środki własne;
  - rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Grabowa - wydatkowano kwotę 7.500,00 zł, środki własne;
  - rozbudowa gminnej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w miejscowości Łojków (wzdłuż drogi krajowej nr 48) - wydatkowano kwotę 3.000,00 zł, środki własne;
  - budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków w miejscowości Mokrzec - wydatkowano kwotę 130.900,00 zł, środki własne;
  - odmulenie zbiornika do retencjonowania wody w miejscowości Kozieniec - wydatkowano kwotę 11.685,00 zł, środki własne.
2. W dziale „**Drogi publiczne gminne**” wydatkowano kwotę 1 954 067,63 zł na realizację zadań:
- Przebudowa drogi gminnej nr 330509W Mokrzec – Wymysłów - I etap - kwota 641 938,39 zł, w tym dotacja 150.000,00 zł;
  - Budowa drogi gminnej nr 330554W Dąbrowa - Jamki od km 1+136 do km 1+5 II etap - wydatkowano kwotę 516 487,00 zł środki własne;
  - Przebudowa drogi dojazdowej w miejscowości Rdzuchów działka nr 1251/17 o długości 250 m wydatkowano kwotę 58 425,00 zł środki własne;
  - Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Potworów działka nr ew. 1111/2 - wydatkowano kwotę 3.690,00 zł środki własne;
  - Przebudowa drogi gminnej Nr 330535W w miejscowości Potworów - wydatkowano kwotę 9.840,00 zł środki własne;
  - Przebudowa drogi gminnej Nr 330571W w miejscowości Grabowa od drogi wojewódzkiej Nr 740 do drogi gminnej Nr 330508W - wydatkowano kwotę 694 167,20 zł środki własne;
  - Przebudowa drogi gminnej Nr 330519W Wir - Kolonia Wir i Nr 330520W Mokrzec-Wygnanów - wydatkowano kwotę 29.520,00 zł środki własne.
3. W dziale „**Gospodarka mieszkaniowa**” wydatkowano 33 444,00 zł na zakup działki pod oczyszczalnię ścieków w Mokrzcu - środki własne.
4. W dziale „**Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa**” wydatkowano kwotę 206 255,00 zł na zadania:
- dotacja dla KPP w Przysusze – dofinansowanie zakupu pojazdów kwota 5 000,00 zł;
  - dotacja dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej kwota 5 000,00 zł;
  - dotacja dla OSP Rdzuchów - zakup średniego samochodu ratowniczo gaśniczego w kwocie 196 255,00 zł, w tym dotacja 150 000,00 zł z Urzędu Marszałkowskiego.
5. W dziale „**Gospodarka komunalna i ochrona środowiska**” wydatkowano kwotę 45.387,00 zł na zadanie:
- Modernizacja oświetlenia ulicznego w Gminie Potworów - środki własne.
6. W dziale „**Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego**” wydatkowano kwotę 1 271 796,99 zł na zadanie:

- budowa świetlic wiejskich w 4 miejscowościach na terenie Gminy Potworów: Grabowska Wola, Długie, Dąbrowa oraz Marysin - 1 269 796,99 zł, w tym kwota 1 232 826,91 zł ze środków z Rządowego Funduszu Polski Ład;
- modernizacja budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Mokrzec - wydatkowano kwotę 2 000,00 zł, środki własne.

4. Poziom zadłużenia Gminy Potworów

Zadłużenie Gminy Potworów na koniec 2023 roku kształtuje się na poziomie **2 752 000,00 zł**, co stanowi 9,79 % wykonanych dochodów.

Wynika to z zaciągniętego kredytu w kwocie 2 282 000,00 na realizację zadań inwestycyjnych w poprzednich latach oraz pożyczki z WFOŚiGW w kwocie 470.000,00 zł na realizację zadań inwestycyjnych.

5. Informacja o stanie mienia komunalnego Gminy Potworów za 2023r.

Dane o gruntach:

1. Gmina posiada własność gruntów o łącznej powierzchni **37,65 ha** o wartości 1 251 707,00 zł, w tym:
  - a) tereny zabudowane o łącznej powierzchni 10,74 ha i wartości 154 436,00 zł,
  - b) tereny pozostałe o łącznej powierzchni 26,91 ha i wartości 1 097 271,00 zł.
2. Budynki i budowle będące własnością gminy o wartości 38 251 928,00 zł
  - obiekty szkolne – 1 szt.
  - obiekty kultury – 12 szt.
  - obiekt SPZOZ - 1 szt.
  - pozostałe obiekty – 11 szt.
  - stacje wodociągowe – 2 szt.
  - wodociągi - 111,78 km
  - kanalizacja - 36,58 km
  - oczyszczalnia ścieków – 1 szt.
  - studnie głębinowe – 6 szt.
  - stacja uzdatniania wody – 1 szt.
  - oczyszczalnie przydomowe - 87 szt.
  - obiekty sportowe – 8 szt.
  - maszyny (koparka)– 1 szt.
  - budynek PSZOK – 1 szt.
  - środki transportu - 12 szt.

Dane o zmianach w stanie mienia komunalnego w okresie od 01.01.2023r. do 31.12.2023r.

- a) Nabyto nieodpłatnie - 0
- b) Zmodernizowano (przebudowano) obiekty o wartości - 0 zł

- c) Zbudowano (zamontowano, zakupiono) obiekty o wartości 2 499 788,25 zł:
- świetlice wiejskie 4 szt. o wartości 3 095 201,68 zł w miejscowości Grabowska Wola, Długie, Dąbrowa Marysin;
  - przekształcono budynek po byłej szkole w Wirze na świetlice wiejską o wartości 436 415,14 zł;
  - wybudowano wodociąg o długości 1,67 km i wartości 966 268,63 zł;
  - wybudowano kanalizację o długości 1,4 km i wartości 1 533 519,62 zł.
- d) Zlikwidowano środki o wartości 8 004,00 zł
- sprzedano działki pozostałe grunty – 8 004,00 zł.

Gmina Potworów z tytułu gospodarowania mieniem komunalnym uzyskała następujące dochody:

- czynsz najmu, dzierżawa – 115 702,00 zł
- odpłatności z tytułu dostarczania wody 364 526,00 zł
- odpłatność z tytułu odprowadzania ścieków 238 859,00 zł
- odpłatności z tytułu świadczenia usług 12 756,00 zł

Stan mienia komunalnego na dzień 31.12.2023 r. według ewidencji środków trwałych:

Symbol grupy	Nazwa grupy	Wartość brutto (w zł)
„0”	Grunty	1 990 706,14
„1”	Budynki i lokale spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego	11 171 509,09
„2”	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	48 630 693,21
„3”	Kotły i maszyny energetyczne	43645,32
„4”	Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	129 872,71
„5”	Specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty	274 053,60
„6”	Urządzenia techniczne	247 810,12
„7”	Środki transportu	827 890,60
„8”	Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie	80 017,36
„9”	Inwentarz żywy	0
RAZEM		63.396.198,15

Grunty w użytkowaniu wieczystym – 16 300,00 zł.

Gmina Potworów jest członkiem Stowarzyszeń:

- LGD Wszyscy Razem
- Związek Samorządów Polskich.

6. Zaległości w podatkach i opłatach lokalnych

Rodzaj zaległego podatku	Wg stanu na 1.01.2023 r. (w zł)	Wg stanu na 31.12.2023r. (w zł)
Podatek rolny, leśny, od nieruchomości od osób fizycznych	23 732,28	21 718,17
Podatek rolny, leśny, od nieruchomości od osób prawnych	1 221,09	0,00
Podatek od środków transportowych os. fizyczne	13 318,40	45 338,80
Opłata za pobór wody z sieci wodociągowej	30 334,38	39 936,23
Opłata za odbiór odpadów komunalnych	112 227,01	121 168,09

Zaległości podatkowe na koniec roku 2023 wyniosły 228 161,29 zł i stanowiły 8,67 % wykonanych dochodów.

VIII. INWESTYCJE

1. Inwestycje drogowe na terenie gminy Potworów

L p.	Nazwa zadania	Środki własne	Środki zewnętrzne	Nazwa projektu	Instytucja
1.	Budowa drogi gminnej Nr 330554W Dąbrowa - Jamki od km 1+136 do km 1+500 II etap	507 354,66 zł			
2.	Przebudowa drogi gminnej Nr 330509W Mokrzec – Wymysłów I etap	480 587,81 zł	150 000,00 zł	Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego
3.	Remont drogi gminnej Nr 330522W w miejscowości Grabowska Wola – granica gminy Potworów - (Ocieść)	156 456,00 zł	365 064,00 zł kwota pomniejszona o 9 840,00 zł	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie
4.	Przebudowa drogi gminnej nr 330571W w miejscowości Grabowa od drogi wojewódzkiej Nr 740 do drogi gminnej Nr 330508W	660 200,78 zł			

2. Inwestycje w oświatę

- 1) Dostawa wyposażenia szatni w szafki ubraniowe oraz ławki do Publicznej Szkoły Podstawowej w Potworowie. – wartość inwestycji 142 603,49 zł – środki własne.
- 2) Malowanie świetlicy w Publicznej Szkole Podstawowej w Potworowie – wartość inwestycji – 36 000,00 zł – środki własne.

3. Inwestycje w wodociągi i kanalizację

- 1) Rozbudowa gminnej sieci wodociągowej w miejscowości Rdzów, gmina Potworów - wartość inwestycji – 47 970,00 zł – środki własne;
- 2) Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w ul. Olszańskiej w Potworowie - wartość inwestycji – 2 932 216,16 zł – dofinansowanie „POLSKI ŁAD edycja I” 2 785 605,35 zł;
- 3) Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków w miejscowości Mokrzec – wartość inwestycji 12 558 300,00 zł – dofinansowanie „POLSKI ŁAD edycja II” 9 500 000,00 zł.

4. Inwestycje w Ochotnicze Straże Pożarne

- 1) Remont budynku OSP w Rdzuchowie w zakresie ścian i sufitu w garażu, pomieszczeniu socjalnym oraz łazience – wartość inwestycji 25 500,00 zł – środki z Urzędu Marszałkowskiego;
- 2) Remont pomieszczeń budynku remizy OSP w Potworowie po zalaniu. Wartość inwestycji 46 953,01 zł – środki własne;
- 3) Zakup samochodu dla OSP Rdzuchów – zadanie zakończone;
  - WFOŚiGW „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych” - 530 425,00 zł,
  - MSWiA – dotacja 400 000,00 zł,
  - dotacja Samorządu Wojewódzkiego – 150 000,00 zł,
  - dotacja Gminy Potworów – 46 255,00 zł.
- 4) Dotacje dla jednostek OSP na zakup sprzętu i wyposażenia służącego do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń. Kwota dotacji dla poszczególnych jednostek:
  - OSP Wir – całkowita wartość 18 450,00 zł, 3 450,15 zł - środki własne, 14 999,85 zł, dotacja WFOŚiGW w Warszawie;
  - OSP Mokrzec - całkowita wartość 18 450,00 zł, 3 450,15 zł - środki własne, 14 999,85 zł - dotacja WFOŚiGW w Warszawie;
  - OSP Grabowa - całkowita wartość 18 450 zł, 3 450,15 zł - środki własne, 14 999,85 zł - dotacja WFOŚiGW w Warszawie;
  - OSP Rdzuchów - całkowita wartość 18 450,00 zł, 3 450,15 zł - środki własne, 14 999,85 zł - dotacja WFOŚiGW w Warszawie;
  - OSP Potworów - całkowita wartość 16 560,00 zł, 1 656,00 zł - środki własne, 14 904,00 zł - dotacja WFOŚiGW w Warszawie.

IX. INFORMACJA O REALIZACJI POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII

1. Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Potworów

„Program usuwania wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Potworów” został przyjęty uchwałą Nr XXIII/167/09 Rady Gminy z dnia 10 czerwca 2009 roku.

Głównymi założeniami programu jest:

- oczyszczenie obszaru gminy z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest,
- wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców gminy spowodowanych azbestem oraz ustalenie koniecznych do tego uwarunkowań,
- spowodowanie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie, w określonym horyzoncie czasowym, do spełnienia wymogów ochrony środowiska,
- stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- pomoc mieszkańcom gminy w realizacji kosztownej wymiany płyt cementowo – azbestowych zgodnie z przepisami prawa,
- oszacowanie ilości wyrobów azbestowych oraz ich rozmieszczenia na terenie gminy,
- szacunki jednostkowych kosztów usuwania dachowych pokryć azbestowych i płyt azbestowo - cementowych,
- propozycje odnośnie udzielania przez samorząd pomocy mieszkańcom w realizacji programu.

W 2023 roku większość założeń programu nie została zrealizowana. W Urzędzie Gminy prowadzona jest baza azbestowa zawierająca dane dotyczące lokalizacji na terenie gminy wyrobów zawierających azbest.

2. Gminny program ochrony zabytków

Głównymi celami programu opieki nad zabytkami w Gminie Potworów są:

- Prowadzenie prac remontowo-konserwatorskich przy obiektach zabytkowych stanowiących własność gminy (w ramach opracowanego planu remontów);
- Ochrona obiektów niszczącej architektury drewnianej, typowej dla wsi mazowieckiej;
- Konsekwentne egzekwowanie zapisów dotyczących działalności inwestycyjnej na obszarach objętych ochroną
- Zagospodarowania Gminy Potworów (uchwała Nr VIII/40/03 Rady Gminy Potworów z dnia 31 lipca 2003 r. z późn. zmianami);
- Wyeksponowanie turystyczne zabytków położonych na terenie gminy poprzez publikację informacji na temat ich położenia,

- Ekspozycja kapliczek i figur przydrożnych, stanowiących dobro społeczności lokalnej;
- Bieżące prowadzenie monitoringu i weryfikacji obiektów uwzględnionych w gminnej ewidencji zabytków (z zastosowaniem komputerowej bazy danych) ze szczególnym naciskiem na obiekty architektury drewnianej;
- Udostępnienie informacji o zabytkach gminy na stronie internetowej www.potworow.pl;
- Utworzenie gminnego systemu informacji i promocji (bazy danych) środowiska kulturowego opartego o stronę internetową;
- Organizowanie imprez plenerowych promujących wiedzę o dziedzictwie kulturowym gminy (wystawy, konkursy), jego charakterystycznych elementach oraz specyfice regionu, w jakim znajduje się gmina Potworów;
- Zbudowanie działalności wystawienniczej powiązanej z zabytkami gminy Potworów i ich historią w oparciu o zasoby społeczności lokalnej: wiedzę, zdjęcia i inne materiały, których można użyć w tym kontekście;
- Wydawanie i wspieranie publikacji (w tym opracowań historycznych, monografii) poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego gminy i kluczowych obiektów zabytkowych wchodzących w jego skład, tj. zespołu dworskiego, kościoła;
- Wydawanie i wspieranie publikacji (w tym opracowań historycznych, monografii) poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego gminy i kluczowych obiektów zabytkowych wchodzących w jego skład, tj. zespołu dworskiego, kościoła parafialnego p.w. św. Doroty, parku dworskiego, karczmy znajdujących się w Potworowie oraz całym budownictwie mieszkaniowym na terenie gminy.

Ewidencja Zabytków Gminy Potworów

Lp.	Miejscowość	Adres	Obiekt	Datowanie
1.	Dąbrowa Goszczewicka	Dąbrowa Goszczewicka	Kapliczka	1815 r.
2.	Długie	Długie	Cmentarz choleryczny	1867 r.
3.	Długie	Długie	Krzyż	1897 r.
4.	Długie	Długie 23	Dom drewn.	I ćw. XX w.
5.	Dłuska Wola	Dłuska Wola	Krzyż mur.	I ćw. XX w.
6.	Kozieniec	Kozieniec	Krzyż	1903 r.
7.	Potworów	Lipowa	Park dworski	XVIII w.
8.	Potworów	Łódzka 2	Poczta	Pocz. XX w.
9.	Potworów	Starowiejska 2	Dom	1940 r.
10.	Potworów	Starowiejska 19	Dom	1942 r.
11.	Potworów	Przysuska 6	Organistówka	1928 r.
12.	Potworów	Potworów, nr działki 957/60	Zespół dworski - kuźnia	I poł. XIX w.
13.	Potworów	Potworów, nr działki 957/60	Zespół dworski - spichlerz	XIX w.
14.	Potworów	Potworów, nr działki 957/60	Zespół dworski – chlewnie	XIX w.
15.	Potworów	Potworów, nr działki 957/60	Zespół dworski – obory i stajnie	I poł. XIX w.
16.	Potworów	Potworów, nr	Zespół dworski – figura św.	XIX w.

		działki 957/7	Jana wykuta w murze	
17.	Potworów	Przysuska 8	Dawny dom kierownika szkoły	Ok. 1928 r.
18.	Potworów	Przysuska 10	Budynek szkoły obok przedszkola	1928 r.
19.	Potworów	Radomska	Cmentarz rzymsko-katolicki	Brak danych
20.	Potworów	Radomska 1	Karczma	I poł. XIX w.
21.	Potworów	Łódzka 8	Dom mur.	IV ćw. XIX w.
22.	Potworów	Łódzka 14	Dom drew.	I ćw. XX w.
23.	Potworów	Rynek	Krzyż mur.	1887 r.
24.	Potworów	Starowiejska 51	Zespół dworski – czworak (2)	I poł. XIX w.
25.	Potworów	Szkolna 1	Bud. Plebanii	IV ćw. XIX w.
26.	Potworów	Szkolna 1	Kapliczka Matki Boskiej w murze ogrodzenia kościelnego	k. XIX w.
27.	Potworów	Szkolna 1	Kapliczka w murze ogrodzenia kościelnego	k. XIX w.
28.	Potworów	Szkolna 1	Kościół paraf. p.w. św. Doroty	II poł. XVIII w. – XIX w.
29.	Rdzuchów	Rdzuchów	Krzyż	1905 r.
30.	Rdzuchów	Rdzuchów 5	Dom	I ćw. XX w.
31.	Rdzuchów	Rdzuchów 6	Dom	I ćw. XX w.
32.	Rdzuchów Kolonia	Rdzuchów Kolonia	Dawny spichlerz podworski	I poł. XIX w.
33.	Rdzuchów Kolonia	Rdzuchów Kolonia	Park	Brak danych
34.	Rdzuchów Kolonia	Rdzuchów Kolonia	Dawny dwór (ob. mieszkania PGR)	k. XVIII w.
35.	Sady	Sady 21	Dom	I ćw. XX w.
36.	Wir	Wir	Krzyż	1915 r.
37.	Wir	Wir	Figura św. Jana Nepomucena	XVIII w.
38.	Wir	Wir 18	Dom	I ćw. XX w.

Obiektami wpisanymi do wojewódzkiego rejestru zabytków są:

- **Kościół parafialny p. w. św. Doroty** znajdujący się w Potworowie przy ulicy Szkolnej, datowany na lata 1861-1880, nr wpisu do rejestru: 281/A z dnia 01.03.1985 roku.
- **Park dworski** z XVIII w. w Potworowie, ulica Lipowa 5, nr wpisu do rejestru 302/A w dniu 19.08.1985 roku.
- **Karczma** w Potworowie przy ulicy Radomskiej 1, datowana na I połowę XIX wieku, numer wpisu do rejestru: 393/A, data wpisu do rejestru 12.09.1988 rok.

3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii

Cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii:

- Pomoc osobom i rodzinom, które zostały dotknięte skutkiem nadużycia alkoholu;

- Zwiększenie dostępności zorganizowanych form pomocy psychologicznej, społecznej, materialnej dla członków rodzin zagrożonych alkoholem /m.in. pomoc materialna i finansowa z GOPS/;
- Prowadzenie profilaktyki w celu zmniejszenia przyczyn naruszenia prawa i porządku publicznego po spożyciu alkoholu /m.in. bezpieczeństwo na drogach/;
- Zmniejszeniu rozmiarów naruszenia prawa na rynku alkoholowych poprzez rozszerzenie zakresu interwencji policji i upoważnionych osób wobec nielegalnego handlu alkoholem/;
- Stworzenie możliwości dla młodzieży i dzieci spędzania wolnego czasu w sposób dający szansę uniknięcia kontaktu z alkoholem/;
- Promowanie organizacji i ruchów młodzieżowych oraz społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych /finansowanie pomocy dla społecznych imprez bez alkoholu/.

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzona była głównie w oparciu o środki własne przyznane przez Radę Gminy w Potworowie na 2023 rok.

Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w posiedzeniach otrzymywali wynagrodzenie w wysokości 466,00 zł brutto (tylko 4 członków komisji pobiera wynagrodzenie za udział w posiedzeniach komisji).

W 2023 roku zgodnie z programem zrealizowano następujące zadania:

Zadanie	Wydatki w zł	Podmiot realizujący zadanie, podjęte działania
Umowa zlecenie z trenerem	10 525,00 zł	Urząd Gminy
Przewóz dzieci na zimowisko	7 800,00 zł	Urząd Gminy
Zimowisko	45 713,00 zł	Urząd Gminy
Spotkanie profilaktyczne	1 500,00 zł	Urząd Gminy
Przewóz dzieci na kolonie	10 500,00 zł	Urząd Gminy
Wyjazd dzieci i młodzieży	26 800,00 zł	Urząd Gminy
Szkolenie	13 020,00 zł	Urząd Gminy
Przewóz dzieci -kolonia	8 000,00 zł	Urząd Gminy
Dieta radnych	9 320,00 zł	Urząd Gminy
	133 178,00 zł	

Z tytułu opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w 2023 roku wpłynęło 96 903,00 zł.

Ponadto, ze sprzedaży napojów alkoholowych o ilości nieprzekraczającego 300 ml wpłynęła z Urzędu Skarbowego i NFOZ kwota 22 798,00 zł.

Łączna kwota wynosiła: 119 701,00 zł.

Niewydatkowana kwota: 10 241,00 zł została wprowadzona do budżetu na 2024 rok.

4. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Potworów na rok 2023 przyjęty został przez Radę Gminy uchwałą Nr LI.303.2024

Cele Programu:

- zapobieganie bezdomności zwierząt na terytorium gminy Potworów;
- ograniczenie populacji zwierząt bezdomnych;
- zapewnienie opieki nad zwierzętami bezdomnymi;
- zapewnienie opieki nad kotami wolno żyjącymi;
- podniesienie świadomości mieszkańców w zakresie opieki nad zwierzętami.

Zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom w 2023r. realizowane było przez: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej, ul. Targowa 52 26-400 Radom.

W 2023 roku na sterylizację i kastrację zwierząt właścicielskich wydatkowano z budżetu gminy kwotę 0 zł.

5. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Potworów

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2023 dla Gminy Potworów został przyjęty Uchwałą nr VIII.46.2019 Rady Gminy Potworów z dnia 29 maja 2019r. Głównym celem gminnego programu jest wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Przewidywane działania zawarte w programie:

- wsparcie materialne rodzin ubogich z dziećmi zagrożonych bezradnością w sprawach opiekuńczo- wychowawczych
- praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym wymagającym interwencji i/lub rozwiązania już istniejących problemów,
- podejmowanie działań edukacyjnych i profilaktycznych na rzecz rodziny.

Zgodnie z uchwalonym Programem, instytucjami, które podejmują działania na rzecz dziecka i rodziny z obszaru gminy są: Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminna Biblioteka Publiczna oraz Szkoła Podstawowa w Potworowie. Koordynatorem Programu jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Potworowie, który przeprowadza monitoring oraz ewaluację z realizacji zadań przez podmioty uczestniczące w ich wykonaniu.

Wspomniane instytucje udzielają pomocy socjalnej i materialnej, udzielają wsparcia, prowadzą działalność edukacyjną, profilaktyczną, kulturalno – oświatową oraz inną w zależności od potrzeb.

W ramach tej działalności w 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej objął wsparciem materialnym 37 rodzin (75 - liczba osób, którym przyznano świadczenia). Z tego 26 to rodziny z dziećmi. Dla tych rodzin OPS wypłacił świadczenia pieniężne;

- z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa 14 osób – w tym wielodzietności – 13 rodzinom.
- z powodu bezradności 2 osoby
- zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłku rodzinnego dla 375 dzieci z 200 rodzin

Ośrodek realizował rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023. Rzeczywista liczba osób objęta w/w programem to 80:

- liczba rodzin, które skorzystały z pomocy w formie zasiłku celowego na żywność – 42, liczba świadczeń - 53
- liczba rodzin, które skorzystały z pomocy w formie posiłku – 22
- dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej – 12
- uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej – 34

W ramach pomocy materialnej dla uczniów przyznano i wypłacono stypendia socjalne dla 75 dzieci z 37 rodzin.

Ponadto, w roku sprawozdawczym przystąpiono do udziału w programie „Opieka wytchnieniowa”. W ramach tego programu opieką objęto 20 osób, w tym 8 dzieci posiadających orzeczenia o niepełnosprawności oraz ich opiekunów.

X. Pomoc społeczna

W 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Potworowie udzielił pomocy 277 osobom.

- Powody udzielania pomocy rodzinom w 2023 r.:

Powody udzielania pomocy i wsparcia	Liczba rodzin ogółem
Ubóstwo	33
Bezrobocie	16
Długotrwała lub ciężka choroba	21
Potrzeba ochrony macierzyństwa	14
w tym wielodzietność	13
Niepełnosprawność	21
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego- ogółem	2
Rodziny niepełne	0
Alkoholizm	0
Bezdomność	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1

- Świadczenia rodzinne

Z takiej formy pomocy w roku 2023 skorzystało **200 rodzin**. Kwota wypłaconych świadczeń **2 636 940,90 zł**.

– Ogólnopolska Karta Dużej Rodzinnej

W 2023 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Potworowie realizował program KDR w ramach, którego wydano 161 kart.

– Rodzinna piecza zastępcza na terenie Gminy Potworów

Lp.	Pieczą zastępczą	Liczba umieszczonych dzieci
1.	Rodziny spokrewnione	5
2.	Rodzinny Dom Dziecka	0
3.	Niezawodowa rodzina zastępcza	0
4.	Zawodowa rodzina zastępcza	0
5.	Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza	3

Program osłonowy w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu”

Głównym założeniem Programu jest zapewnienie pomocy zarówno dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji, jak i osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach.

Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej.

Liczba osób objętych pomocą w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” .

	2021	2022	2023
Liczba osób	59	55	80

Stypendium Szkolne

Wyplata stypendiów na przestrzeni kolejnych lat:

	2021	2022	2023
liczba uczniów, którym wypłacono stypendium	106	95	75

Realizacja Programu Operacyjnego Pomocy Żywnościowej

Cel Programu to udzielenie wsparcia osobom doświadczającym najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków.

	2021	2022	2023
Liczba osób	19	4	5

Opieka wytchnieniowa – edycja 2023

Na realizację zadania gmina otrzymała środki w wysokości **367 200,00 zł z Funduszu Solidarnościowego**.

Celem Programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

1. dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności
2. osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi

Działania podejmowane w ramach Programu mają na celu:

- czasowe odciążenie od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki, zapewnieniem czasu na odpoczynek i regenerację;
- wzmocnienie osobistego potencjału oraz ograniczenie wpływu obciążeń psychofizycznych związanych ze sprawowaniem opieki poprzez wsparcie psychologiczne lub terapeutyczne;
- podniesienie poziomu kompetencji, dotyczących wsparcia osoby niepełnosprawnej poprzez naukę technik wspomagania, pielęgnacji, prowadzenia działań rehabilitacyjnych w warunkach domowych oraz objęcie specjalistycznym poradnictwem w zakresie psychologicznych i społecznych aspektów wsparcia osób z niepełnosprawnością.

Program Opieka wytchnieniowa w szczególności polega na pomocy w:

- zakresie świadczenia usługi całodobowej i dziennej
- formie specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego lub terapeutycznego)
- zapewnieniu wsparcia w zakresie nauki pielęgnacji, rehabilitacji, dietetyki dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności.

Liczba uczestników Programu: 12 osób dorosłych z orzeczonym znacznym stopniem niepełnosprawności oraz 8 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności.

Uczestnicy Programu nie ponosili opłat za usługi świadczone w ramach programu.

XI. WSPARCIE DLA ROLNIKÓW

- **Zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej**

W 2023 roku Wójt Gminy udzielił pomocy publicznej rolnikom w postaci zwrotu części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej w łącznej kwocie 693 376,33 zł. W 2023 r. zostało złożonych 927 wniosków.

Łącznie w 2023 roku zostało zgłoszone 4548,94 hektarów użytków rolnych oraz 1035,86 dużych jednostek przeliczeniowych bydła.

– Ulga inwestycyjna w podatku rolnym

W roku 2023 zostało przyznanych 10 ulg inwestycyjnych gospodarstwom rolnym na zakup i montaż instalacji fotowoltaicznych do produkcji energii (dla potrzeb gospodarstw rolnych) na łączną kwotę 172 044,61 zł.

– Ulgi w podatku rolnym z tytułu zakupu gruntów

W 2023 roku udzielonych zostało 7 ulg na łączną kwotę 1 037,11 zł. Rolnicy zakupili łącznie 20,8917 hektarów użytków rolnych podlegających zwolnieniu z tego tytułu.

XII. GOSPODARKA ODPADAMI

W 2023 r. gmina zebrała 87,5 Mg azbestu od mieszkańców.

Na unieszkodliwienie azbestu przeznaczona została kwota 51 975,00 zł (środki własne 16 975,00 zł, dofinansowanie 35 000,00 zł).

W 2023 r. z terenu Gminy Potworów zostały odebrane następujące odpady komunalne:

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych (Mg)
10 01 01	Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów (z wyłączeniem pyłów z kotłów wymienionych w 10 01 04)	-
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	29,8000
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	71,28
15 01 07	Opakowania ze szkła	68,30
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	-
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	313,0200
Łączna masa zebranych odpadów komunalnych w tonach (Mg)		482,40

Na terenie Gminy Potworów znajduje się Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), który w 2023 roku zarządzany był przez Urząd Gminy w Potworowie.

W 2023r. w PSZOK zebrano następujące odpady komunalne:

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych (Mg)
15 01 01	Odpady z papieru i tektury	3,0
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	0
15 01 07	Opakowania ze szkła	0
16 01 03	Zużyte opony	10,58
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	0
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	0
20 01 11	Tekstylia	0
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	0
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	20,7
Łączna masa zebranych odpadów komunalnych w tonach (Mg)		34,28

Za odbiór odpadów komunalnych z terenu gminy w 2023 roku gmina wydatkowała kwotę **674 243,05 zł.**

XIII. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA

W Gminie Potworów w 2023 r. działało 5 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej:

1. OSP Grabowa – włączona do KSRG
2. OSP Wir
3. OSP Rdzuchów
4. OSP Mokrzec
5. OSP Potworów

Udział jednostek OSP w likwidacji zdarzeń

- OSP Grabowa - pożary - 26, miejscowe zagrożenia - 24, fałszywe alarmy - 2
- OSP Mokrzec - pożary - 4, miejscowe zagrożenia - 3, fałszywe alarmy - 1
- OSP Potworów - pożary - 13, miejscowe zagrożenia - 7, fałszywe alarmy - 1
- OSP Rdzuchów - pożary - 4, miejscowe zagrożenia - 2, fałszywe alarmy - 0
- OSP Wir- pożary - 9, miejscowe zagrożenia - 2, fałszywe alarmy – 1.

Pojazdy ratowniczo – gaśnicze/specjalne OSP KSRG

- OSP Grabowa – 2 średnie samochody ratowniczo-gaśnicze (VOLVO i RENAULT)

Pojazdy ratowniczo – gaśnicze OSP spoza KSRG

- OSP Mokrzec – 1 lekki samochód ratowniczo-gaśniczy (MERCEDES)
- OSP Potworów - 2 średnie samochody ratowniczo-gaśnicze (DAF i Renault)
- OSP Rdzuchów - 2 średnie samochody ratowniczo-gaśnicze (IVECO i Renault)
- OSP Wir - 1 średni samochód ratowniczo-gaśniczy (STAR 244)

Szkolenia OSP

Lp.	Gmina	Siedziba OSP	Szkolenie podstawowe	Szkolenie naczelników	Szkolenie dowódców	Szkolenie kierowców konserwatorów	Szkolenie ratownictwo techniczne	Szkolenie KPP	Szkolenie LPR	Szkolenie ppowpodz.
1	Potworów	Grabowa	19	4	7	4	11	8	9	11
2	Potworów	Potworów	20	2	5	3	15	8	5	8
3	Potworów	Rdzuchów	20	2	5	2	15	4	5	9
4	Potworów	Wir	20	3	6	3	18	10	9	11
5	Potworów	Mokrzec	12	0	4	3	7	2	0	2

Finansowanie OSP z budżetu państwa (NFOŚiGW, WFOŚiGW)

- OSP Rdzuchów 530 425,00 zł
- OSP Rdzuchów - 14 999,85 zł
- OSP Mokrzec – 14 999,85 zł
- OSP Potworów – 14 904,00 zł
- OSP Wir – 14 999,85 zł
- OSP Grabowa – 14 999,85 zł

Finansowanie w ramach dotacji na KSRG:

- OSP Grabowa – 4 005,00 zł

Finansowanie w ramach dotacji MSWiA.

- OSP Rdzuchów - 400 000,00 zł
- OSP Mokrzec – 1 448,00 zł
- OSP Potworów – 3 576,00 zł
- OSP Wir – 3 340,00 zł

Dotacja MDP 25

- Wir – 3 559,00 zł
- Rdzuchów – 2 847,00 zł.

XIV. OŚWIATA I EDUKACJA

Gmina Potworów w roku 2023 była organem prowadzącym dla Publicznej Szkoły Podstawowej w Potworowie oraz dla Publicznej Szkoły Podstawowej w Wirze (szkoła została zlikwidowana z dniem 31 sierpnia 2023 r.).

Ogólna liczba uczniów w szkole w roku szkolnym 2023/2024 – 343 uczniów:

- Klasa 0A – 26 os.
- Klasa 0B – 24 os.
- Klasa IA – 18 os.
- Klasa IB – 18 os.
- Klasa IIA – 20 os.
- Klasa IIB – 18 os.
- Klasa IIIA – 19 os.
- Klasa IIIB – 17 os.
- Klasa IVA – 19 os.
- Klasa IVB – 19 os.
- Klasa VA – 24 os.
- Klasa VB – 23 os.
- Klasa VIA – 18 os.
- Klasa VIB – 22 os.
- Klasa VIIA – 19 os.
- Klasa VIIB – 22 os.
- Klasa VIII – 17 os.

W roku szkolnym 2023/2024 zatrudnionych było 34 nauczycieli oraz 11 pracowników obsługi.

Liczba nauczycieli wg stopnia awansu zawodowego:

- nauczyciele dyplomowani - 32
- nauczyciele mianowani – 2.

Wydatki na oświatę:

- Publiczna Szkoła Podstawowa w Potworowie – 5 641 753,49 zł na dzień 31.12.2023 r.
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Wirze – 430 913,69 zł na dzień 31.08.2023 r.

Gmina Potworów jest organem prowadzącym dla Samorządowego Klubu Dziecięcego w Długiem, funkcjonującego od stycznia 2018 r.

Samorządowy Klub Dziecięcy w Długiem czynny jest w godzinach 7.00 do 16.00.

Zatrudnienie w Samorządowym Klubie Dziecięcym w Długiem:

- kierownik 1 etat
- opiekunka dziecięca 3 etaty
- sprzątaczką 1 etat

W Samorządowym Klubie Dziecięcym zapewnia opiekę dla 30 dzieci od ukończenia pierwszego roku życia do 36 miesiąca życia. Opieka ta sprawowana jest przez pięć opiekunek dziecięcych. Prowadzone są zajęcia ogólnorozwojowe wpływające na kształtowanie motoryki małej i dużej, a także zajęcia muzyczne, ruchowe oraz plastyczne

Programy rządowe realizowane w szkole w 2023 roku:

1. Poznaj Polskę - celem programu było zrealizowanie wycieczek edukacyjnych.

Były to wycieczki związane z priorytetowymi obszarami edukacji wskazanymi przez Ministra. Wycieczki zorganizowano do:

- Kazimierz Dolny – klasy VIa, VIb, Vb.
- Góry Świętokrzyskie - klasy I – III
- Kraków - klasy VII, VIIIa, VIIIb
- Sandomierz – klasy IVa, IVb, Va.

2. Piknik Ekologiczny – zorganizowanym dla dzieci z Publicznej Szkoły Podstawowej w Potworowie w dniu 01.06.2023 r.

XV. SŁUŻBA ZDROWIA

Opieka zdrowotna w Gminie Potworów świadczona jest przy pomocy Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej.

W SPZOZ znajdują się następujące komórki organizacyjne:

- Gabinet Lekarza POZ
- Gabinet Pielęgniarki
- Poradnia ginekologiczna
- Gabinet diagnostyczno-zabiegowy
- Gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej dla dzieci
- Punkt szczepień
- Punkt pobrań materiałów do badań

Świadczenia udzielane są od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00 – 18.00.

Rejestracja pacjentów odbywa się: osobiście, telefonicznie i przez osoby trzecie

Zatrudnieni specjaliści:

- specjalista chorób wewnętrznych i medycyny rodzinnej
- specjalista chorób wewnętrznych
- specjalista pediatrii i nefrologii
- specjalista ginekologii i położnictwa.

Liczba zadeklarowanych i ubezpieczonych pacjentów w Poradni POZ wynosi – 3260 osoby.

W 2023 roku w Ośrodku Zdrowia zostało przyjętych przez lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej - 13330 pacjentów.

Ogólnie wykonano – 19520 porad w tym: 152 wizyt domowych, teleporad – 3225.

Liczba dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat objętych opieką – 579.

Przewlekłe leczone choroby to:

- cukrzyca,
- nadciśnienie tętnicze
- choroby krążeniowe
- choroby zwyrodnieniowe

Porady profilaktyczne udzielone dzieciom do lat 3 przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej:

- Liczba dzieci - 72
- Liczba udzielonych porad profilaktycznych - 397

XVI. KULTURA

1. Gminna Biblioteka Publiczna

Gminna Biblioteka Publiczna w Potworowie jako samodzielna instytucja kultury działa na podstawie Statutu przyjętego uchwałą Rady Gminy w Potworowie Nr XII/67/03 z dnia 30.12.2003r.

Baza lokalowa - Gminna Biblioteka Publiczna korzysta bezpłatnie z pomieszczeń Urzędu Gminy na podstawie umowy użyczenia. Powierzchnia biblioteki - 80 m².

Budżet jednostki:

- Dotacja z budżetu gminy – 130 000,00 zł (budżet zrealizowany 97 498,00 zł).
- Środki pozyskane z zewnątrz – brak

Informacje pozostałe:

Czas pracy placówek bibliotecznych: 7.30 - 15.30 od poniedziałku do piątku oraz każdy I piątek miesiąca: 7.30 - 17.30, każda I sobota miesiąca od 7.30 do 13.30; I czwartek miesiąca po przepracowanej sobocie biblioteka nieczynna.

- Stan zatrudnienia: 1 etat
- Liczba użytkowników biblioteki w roku 2023: 494 czytelników zarejestrowanych w bibliotece, w tym 191 czytelników, którzy wypożyczyli przynajmniej jedną książkę w 2023r.
- Liczba księgozbiorów na koniec 2023: 15307 książek
- Dyskusyjne Kluby Książki - BRAK
- Spotkania autorskie - BRAK
- Zadania realizowane w ramach projektów zewnętrznych:
Europejski Dzień Języków Obcych, Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich

2. Koła Gospodyń Wiejskich i Zespoły Śpiewacze

Na terenie gminy Potworów w 2023 działało osiem Kół Gospodyń Wiejskich:

1. Koło Gospodyń Wiejskich w Potworowie
2. Koło Gospodyń Wiejskich Papryczki w Dłuskiej Woli
3. Koło Gospodyń Wiejskich w Rdzowie
4. Koło Gospodyń Wiejskich w Wirze
5. Koło Gospodyń Wiejskich Rajske Kwiaty w Rdzuchowie
6. Koło Gospodyń Wiejskich w Mokrczu „Mokrczowianki”
7. Koło Gospodyń Wiejskich TURBO-BABKI z Marysina
8. Koło Gospodyń Wiejskich w Kozieńcu I MY

3. Gminne wydarzenia kulturalno- rozrywkowe

– Noworoczny turniej w piłkę ręczną dziewcząt

16 lutego 2023 r. został rozegrany wśród dziewcząt IX Noworoczny Turniej Piłki Ręcznej. W turnieju wzięło udział 48 zawodniczek reprezentujących 6 klas.

– Obchody Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych

1 marca 2023 r. apel w Publicznej Szkole Podstawowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Potworowie przybliżający zebranym znaczenie Żołnierzy Wyklętych dla naszej Ojczyzny.

3 marca 2023 r. mieszkańcy gminy oddali hołd „Żołnierzom Wyklętym” podczas zorganizowanego „Biegu Pamięci Żołnierzy Wyklętych - Potworów 2023”. Z bramy startowej przy PSP w Potworowie wystartowało ponad 320 osób.

– Gminne Dyktando o Tytuł Mistrza Ortografii

W 2023 r. dyktando pisało 56 uczestników podzielonych na cztery grupy wiekowe. „Mistrzowie Ortografii” oraz laureaci pierwszych trzech miejsc w poszczególnych grupach wiekowych zostali zakwalifikowani do udziału w Dyktandzie Powiatowym o tytuł „Powiatowego Mistrza Ortografii 2023”.

– Dzień Strażaka

7 maja 2023r. strażacy z terenu gminy Potworów uczestniczyli w uroczystej Mszy Świętej z okazji Dnia Patrona Strażaków - Świętego Floriana męczennika. Po Mszy Świętej ksiądz proboszcz Jan Gruszka poświęcił nowe wozy bojowe dla jednostek OSP GRABOWA i OSP POTWORÓW.

– Spotkanie z poezją Zofii Jurkowskiej

12 maja 2023 r. w Publicznej Szkole Podstawowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Potworowie zorganizowane zostało spotkanie z poezją Zofii Jurkowskiej. Własne interpretacje wierszy zaprezentowali laureaci konkursów: recytatorskiego muzycznego i plastycznego.

– Dzień Dziecka i Piknik Rodzinny

1 czerwca 2023 roku w ramach obchodów Dnia Dziecka i Dnia Rodziny odbył się w Publicznej Szkole Podstawowej w Potworowie Ekologiczny Piknik Rodzinny. Piknik został

dofinansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

– **Puchar Wójta drużyn sołeckich w piłce nożnej**

W 2023r. rozgrywki o Puchar Wójta zorganizowane zostały 23 lipca 2023r. na boisku przy szkole w Potworowie. W rozgrywkach brało udział 6 sołectw.

– **XXXI Dzień Papryki w Potworowie**

W programie imprezy było: zwiedzanie stoisk firm prezentujących swoje produkty, degustacja tradycyjnych potraw przygotowanych przez lokalne Koła Gospodyń Wiejskich, program artystyczny na scenie (Playboys, Piękni i Młodzi, Guzowianki, Kabaret Paka, Mateusz Mijał, Duet muzyczny Shlager Band ze Lwowa) oraz pokaz fajerwerków oraz potańcówka.

– **Narodowe Czytanie „Nad Niemnem” E. Orzeszkowej**

W Dworze Polskim w Potworowie zorganizowane zostało Narodowe Czytanie powieści „Nad Niemnem” Elizy Orzeszkowej. Szkolny Zespół Ludowy wzbogacił czytanie odśpiewaniem fragmentów powieści.

– **Narodowe Święto Niepodległości**

Główne obchody 105 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości odbyły się w gminie Potworów 12 listopada 2023. Po uroczystej Mszy świętej zebrano się na miejscowym cmentarzu, aby oddać hołd poległym. Program poetycko-muzyczny został przygotowany i zaprezentowany przez uczniów Publicznej Szkoły Podstawowej w Potworowie.

– **Mikołajkowy turniej piłki nożnej o Puchar Wójta**

W piątek 8 grudnia 2023 r. w hali sportowej Publicznej Szkoły Podstawowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Potworowie odbył się XXXIII Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej, w którym rywalizowali uczniowie klas 2 – 8 szkoły podstawowej w Potworowie. Celem tego turnieju była popularyzacja piłki nożnej i aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży szkolnej oraz oparty na współzawodnictwie zdrowy tryb życia, jak również promowanie zdrowej rywalizacji sportowej w duchu „fair play”.